

Катеринчук К.В., кандидат юридичних наук, доцент
кафедри кримінально-правових
дисциплін юридично-психологічного
факультету НАВС

Використання зброї при вчиненні злочину, як одна
з проблем посягання на права людини

З історичних джерел відомо, що зброя з давніх-давен була знаряддям вчинення насильницьких злочинів. І якщо холодна зброя первісним своїм походженням мала мисливське знаряддя (ніж, спис, лук та стріли) або господарський інструмент (сокира, молот тощо), то вогнепальна зброя вже має безпосередню спрямованість на знищення людей і може бути використана незаконними організаціями та групами [1].

На запити українського інституту дослідження екстремізму (далі - Інститут) директор громадської організації «Українська стрілецька асоціація» Андрій Хаверчук у червні 2015 року заявив, що в Україні нелегальної зброї - 6 млн. одиниць [2]. Григорій Учайкін у вересні 2015 року повідомив, що на руках українців перебуває не менше 4,5 млн. одиниць зброї [3]. Тобто, від 11 до 14 одиниць зброї на 100 чоловік населення без урахування законної.

Привертає до себе увагу і регіональні особливості розповсюдження зброї. Відповіді від ГУ МВС України у столиці та регіонах України на запити Інституту дають можливість визначити чисельність зареєстрованої зброї у співвідношенні на 100 чоловік населення у окремих регіонах [4]. За основу брались показники Державної служби статистики України на 1 січня 2015 року [5, с. 48-49].

Регіон	Кількість зброї	Рівень розповсюдження (чисельність на 100 чоловік населення)
м. Київ	90098	3,1
Волинська область	24330	2,3
Дніпропетровськ а область	59107	1,8
Київська область	47541	2,7
Львівська область	41509	1,6
Харківська область	47640	1,7
Україна	793877	1,8

Причиною цього є відсутність централізованого контролю за виготовленням, придбанням, транспортуванням та збереженням зброї на території України, велика кількість якої надходить з численних “гарячих точок”. Недостатньо ефективною є робота, направлена на виявлення джерел надходження зброї та її нейтралізації, а також попередження злочинів, пов’язаних з незаконним обігом вогнепальної зброї [6, с. 11-15].

Така розповсюдженість нелегальної зброї серед населення України, на нашу точку зору, може призвести до підвищення рівня злочинності, особливо це стосується злочинів проти життя та здоров’я особи, власності, громадської безпеки та порядку й інші злочини.

Отже, аналізуючи дану ситуацію в Україні питання легалізації вогнепальної зброї залишаються доволі актуальними. Ми пропонуємо посилити кримінальну відповідальність за злочини, що вчиняються з використанням вогнепальної зброї та прийняти ряд змін до Кримінального кодексу України, щодо криміналізації діянь з використанням зброї. Такі зміни, особливо, були б доречні щодо злочинів, що посягають на життя і здоров’я особи, це забезпечить захист прав людини від незаконних посягань з використанням зброї.

Список використаних джерел

1. Терещук А.О. Вогнепальна зброя та бойові припаси до неї як предмет злочину / А.О. Терещук // Часопис Київського університету права. - 2013. - № 3. - С. 326-330. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-rab/Ськир_2013_3_79.pab
2. Жди беды: у украинцев на руках 6 миллионов единиц нелегального оружия. - Режим доступу: <http://rian.com.ua/analytics/20150601/368327125.html>
3. В Украине не менее 4,5 млн. стволов незаконного оружия - автор петиции. - Режим доступу: <http://www.profi-forex.org/novosti-mira/novosti-sng/ukraine/entry1008267472.html>
4. Вогнепальна зброя і злочинність. Відповіді на інформаційні запити Інституту. - Режим доступу: <http://uire.org.ua/publikatsiyi/vognepalna-zbroya-i-zlochinnist-vidpovidina-informatsiyi-zapiti-institutu/>
5. Цивільна зброя в Україні: міфи та реальність. Українська дійсність і міжнародний досвід легалізації та контролю. Г.Ф. Гергега, О.О. Зарубінський, Б.М. Петренко, Р.В. Старовойтенко. - К: Видавничий дім “АДЕФ-Україна”, 2015. - 152 с. - Режим доступу: <http://uire.org.ua/doslidzhennya/tsivilna-zbroya-v-ukrayini-mifi-ta-realnist-ukrayinska-diysnist-i-mizhnarodniy-dosvid-legalizatsiyi-ta-kontrolyu/#more-2166>
6. Костенко М.В. Вбивства на замовлення: криміналістична характеристика: Монографія // За ред. проф. Коновалової В.О. - Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. - 160 с.